

PŘIJATÉ TEXTY

P10_TA(2025)0094

Zprávy o Kosovu za roky 2023 a 2024

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. května 2025 o zprávách Komise o Kosovu za roky 2023 a 2024 (2025/2019(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Dohodu o stabilizaci a přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Kosovem na straně druhé¹, která vstoupila v platnost dne 1. dubna 2016,
- s ohledem na žádost Kosova o členství v Evropské unii ze dne 15. prosince 2022,
- s ohledem na žádost Kosova o členství v Radě Evropy ze dne 12. května 2022,
- s ohledem na rámcovou dohodu mezi Evropskou unií a Kosovem o obecných zásadách účasti Kosova na programech Unie², která je v platnosti od 1. srpna 2017,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1529 ze dne 15. září 2021, kterým se zřizuje Nástroj předvstupní pomoci (NPP III)³,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1449 ze dne 14. května 2024 o zřízení nástroje pro reformy a růst pro země západního Balkánu⁴,
- s ohledem na závěry předsednictví ze zasedání Evropské rady

¹ Úř. věst. L 71, 16.3.2016, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2016/342/oj.

² Úř. věst. L 195, 27.7.2017, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_international/2017/1388/oj.

³ Úř. věst. L 330, 20.9.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj>.

⁴ Úř. věst. L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj>.

v Soluni ve dnech 19. a 20. června 2003,

- s ohledem na prohlášení ze summitů EU a západního Balkánu ze 17. května 2018, který se konal v Sofii, ze 6. května 2020, který se konal v Záhřebu, z 6. října 2021, který se konal v Brdu pri Kranju, z 6. prosince 2022, který se konal v Tiraně, z 13. prosince 2023, který se konal v Bruselu a z 18. prosince 2024, který se konal v Bruselu,
- s ohledem na berlínský proces zahájený dne 28. srpna 2014,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. února 2020 nazvané Posílení procesu přistoupení – přesvědčivá perspektiva EU pro západní Balkán (COM(2020)0057),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 6. října 2020 nazvané Hospodářský a investiční plán pro západní Balkán (COM(2020)0641),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2023 (COM(2023)0690), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným Zpráva o Kosovu za rok 2023 (SWD(2023)0692),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 8. listopadu 2023 nazvané Nový plán růstu pro západní Balkán (COM(2023)0691),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 20. března 2024 o předvstupních reformách a přezkumech předvstupní politiky (COM(2024)0146),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 30. října 2024 nazvané Sdělení o politice rozšíření EU pro rok 2024 (COM(2024)0690), doprovázené pracovním dokumentem útvarů Komise nazvaným Zpráva o Kosovu za rok 2024 (SWD(2024)0692),
- s ohledem na obecné shrnutí a hodnocení programu hospodářských reforem Kosova ze strany Komise ze dne 31. května 2023 a 13. června 2024,
- s ohledem na společné závěry hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu a Tureckem, které přijala Rada dne 16. května 2023, a na společné závěry hospodářského a finančního dialogu mezi EU a zeměmi západního Balkánu, Tureckem, Gruzíí, Moldavskou republikou a Ukrajinou, které přijala Rada dne 14. května 2024,
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1244 ze dne 10. června 1999 k poradnímu stanovisku Mezinárodního soudního dvora ze dne 22. července 2010 o otázce souladu jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova s mezinárodním právem a na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 64/298 ze dne 9. září 2010, jež vzala na vědomí obsah stanoviska Mezinárodního soudního dvora a uvítala připravenost EU zprostředkovat dialog mezi Srbskem a Kosovem,

- s ohledem na první dohodu o zásadách, jimiž se má řídit normalizace vztahů mezi Srbskem a Kosovem, ze dne 19. dubna 2013, na dohody ze dne 25. srpna 2015 a na probíhající dialog o normalizaci vztahů, jehož je EU zprostředkovatelem,
- s ohledem na dohodu z Bruselu ze dne 27. února 2023 a na dohodu z Ochridu ze dne 18. března 2023 a na její prováděcí přílohu,
- s ohledem na rozhodnutí Rady (SZBP) 2023/1095 ze dne 5. června 2023, kterým se mění společná akce 2008/124/SZBP o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX Kosovo)¹ a které prodloužilo trvání mise do 14. června 2025,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/850 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Kosovo)²,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise Evropské unie o komunálních volbách v Kosovu v roce 2021,
- s ohledem na předběžnou zprávu volební pozorovatelské mise Evropské unie o parlamentních volbách v Kosovu v roce 2025,
- s ohledem na čtvrté zasedání Rady stabilizace a přidružení EU-Kosovo, které se konalo dne 7. prosince 2021 v Bruselu,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Kosovu,
- s ohledem na společná doporučení, která přijal Parlamentní výbor pro stabilizaci a přidružení EU-Kosovo na své 12. schůzi dne 9. prosince 2024,
- s ohledem na index vnímání korupce z roku 2024, který vypracovala organizace Transparency International,
- s ohledem na světový index svobody tisku v roce 2024, který sestavila organizace Reportéři bez hranic,
- s ohledem na zprávu o stavu demokracie z roku 2024, kterou v březnu 2024 vypracoval institut Varieties of Democracy (V-Dem),
- s ohledem na článek 55 jednacího řádu,

¹ Úř. věst. L 146, 6.6.2023, s. 22, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1095/oj>.

² Úř. věst. L 110, 25.4.2023, s. 1, ELI:
<http://data.europa.eu/eli/reg/2023/850/oj>.

- s ohledem na zprávu Výboru pro zahraniční věci (A10-0075/2025),
- A. vzhledem k tomu, že politika rozšiřování je jedním z nejúčinnějších nástrojů zahraniční politiky EU a že vykazuje nejlepší výsledky v oblasti podněcování a podpory zásadních reforem a že je strategickou geopolitickou investicí do dlouhotrvajícího míru, stability a bezpečnosti na celém kontinentu;
- B. vzhledem k tomu, že demokracie, lidská práva a právní stát jsou základními hodnotami, na nichž je EU založena;
- C. vzhledem k tomu, že proces rozšiřování EU je strategickým nástrojem k posílení stability, demokracie a hospodářského rozvoje v Evropě a že každá země procesu rozšíření je posuzována na základě svých výsledků a že je harmonogram a postup přistoupení určen prováděním nezbytných reforem a splněním souboru kritérií a dodržováním společných evropských hodnot; vzhledem k tomu, že cesta Kosova k členství v EU závisí i na normalizaci vztahů se Srbskem;
- D. vzhledem k tomu, že EU je největším poskytovatelem finanční podpory Kosovu;
- E. vzhledem k tomu, že Kosovo je vystaveno zahraničnímu vměšování a dezinformačním kampaním, zejména ze strany Ruska, především prostřednictvím srbských nacionalistických médií, a Číny, prostřednictvím měkké síly, s cílem destabilizovat jeho demokratické instituce, ohrožit společenskou soudržnost a podnítit etnické násilí; vzhledem k tomu, že po útoku v Banjské/Banjské v září 2023 došlo k rozsáhlému šíření dezinformací, které ještě více zvýšily napětí; vzhledem k tomu, že kosovské orgány přijaly v červenci 2024 zákon o Nezávislé komisi pro sdělovací prostředky; vzhledem k tomu, že v květnu 2024 zveřejnila Rada Evropy právní stanovisko k návrhu zákona o Nezávislé komisi pro sdělovací prostředky, v němž vyjádřila obavy týkající se některých aspektů tehdejšího návrhu zákona a poskytla doporučení, jak tyto obavy odstranit; vzhledem k tomu, že konečné znění zákona o Nezávislé komisi pro sdělovací prostředky většinu doporučení nezohledňuje;
- F. vzhledem k tomu, že Mise Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu, jinak také jako EULEX, je vůbec největší civilní misí zahájenou v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP) Evropské unie;
- G. vzhledem k tomu, že v roce 2018 a v roce 2023 vznikly petice, které podepsalo téměř 500 lidí, kteří se historicky sami označují za Bulhary;

Závazek v souvislosti s přistoupením k EU

1. oceňuje odhodlání Kosova vstoupit do EU, které odráží jasnou strategickou geopolitickou volbu, a neutuchající silnou podporu občanů Kosova na jeho evropské cestě; opakuje, že Kosovo důsledně usiluje o integraci do Evropské unie;
2. znovu opakuje své pevné přesvědčení, že budoucnost Kosova je v EU a že veškeré úsilí o vyvedení Kosova z „šedé zóny“ je v zájmu obyvatel Kosova i EU, zejména v kontextu nynější dynamické geopolitické situace v regionu, rychlých významných změn ve světové politice a rostoucí konkurence s autoritářskými režimy;
3. podporuje žádost Kosova o členství v EU, která odráží naprostou shodu na začlenění do EU napříč stranami a jeho jasnou geopolitickou strategickou volbu; znovu vyzývá členské státy v Radě, aby pověřily Komisi představením jejího dotazníku a vypracováním jejího stanoviska k oprávněnosti žádosti této země; vyzývá pět členských států, které dosud neuznaly nezávislost Kosova, aby tak neprodleně učinily, a tím Kosovu umožnily dosáhnout pokroku na jeho cestě ke vstupu do EU na rovném základě s jinými kandidátskými zeměmi; připomíná poradní stanovisko Mezinárodního soudního dvora (ICJ) ze dne 22. července 2010, podle něhož jednostranné vyhlášení nezávislosti Kosovem není porušením obecného mezinárodního práva;
4. připomíná, že členství v Evropské unii je výsledkem procesu založeného na výsledcích a je podmíněno důsledným provedením reforem v souladu s nejprísnějšími evropskými normami, zejména splněním kodaňských kritérií a zajištěním právního státu, a zajišťuje skutečné uplatňování právních předpisů v praxi; vybízí Kosovo, aby v tomto ohledu pokračovalo ve svém úsilí a dále posilovalo svůj závazek dodržovat hodnoty a normy Unie; zdůrazňuje, že rozšíření předpokládá také důkladnou přípravu potenciálních nových členů a současné ohledy na hospodářskou stabilitu vnitřního trhu, sociální a environmentální normy a řádné fungování evropských orgánů;
5. vítá uvolnění vízového režimu přijaté v dubnu 2023 a platné od 1. ledna 2024, které je hmatatelným výsledkem stále užších vztahů Kosova s EU a dokladem úsilí Kosova na jeho evropské cestě; vítá rozhodnutí Kosova jednostranně zrušit vízové povinnosti pro občany Bosny a Hercegoviny; vítá rozhodnutí Španělska uznávat od ledna 2024 běžné cestovní pasy vydávané Kosovem za platné cestovní doklady;
6. bere na vědomí znatelný pokrok v oblasti spravedlnosti, svobody a bezpečnosti, boje proti organizované trestné činnosti a fungujícího tržního hospodářství; vyjadřuje politování nad omezeným pokrokem a vyzývá ke zrychlení reforem v oblasti právního státu; vítá snahu Kosova pokročit v provádění reforem, které jsou i nadále prioritou země; vyjadřuje politování nad tím, že Národní shromáždění Kosova není kvůli bojkotu jeho činnosti politickými stranami před

parlamentními volbami usnášeníschopné;

7. lituje zpolitizování takových institucí, jako je Ústřední volební komise a Nezávislá komise pro sdělovací prostředky;
8. oceňuje pokračující sbližování Kosova se zahraniční a bezpečnostní politikou EU, zejména jeho důrazné odsouzení útočné války Ruska proti Ukrajině i provádění omezujících opatření EU vůči Rusku a Bělorusku, sbližování se zahraniční politikou Unie a její podporu prostřednictvím balíčků humanitární a vojenské pomoci Ukrajině, což potvrzuje, že Kosovo je spolehlivým a cenným partnerem, který se zavázal k integraci do EU, a potvrzuje jeho jasnou geopolitickou orientaci pevně ukotvenou v evropské a transatlantické alianci;
9. vyzývá k okamžitému zrušení opatření EU vůči Kosovu, která už nejsou odůvodněná, neboť Kosovo splnilo požadavky EU, a tato opatření jsou také ve značném rozporu s prokazatelným závazkem Kosova vůči evropským hodnotám a dosahování souladu s politikami EU, což omezuje účinek partnerství EU s Kosovem a brání obnovení dialogu mezi Bělehradem a Prištinou v dobrém úmyslu;
10. znovu vyjadřuje svou plnou podporu žádosti Kosova o členství v Radě Evropy a plánu strategické orientace této země připojit se k programu NATO Partnerství pro mír a jeho žádostem o vstup do dalších mezinárodních organizací; vyzývá příslušné organizace a členské státy, aby příslušné žádosti Kosova aktivně podporovaly; vyzývá Komisi a úřad EU v Kosovu, aby zintenzivnily své úsilí o větší zviditelnění a o propagaci smyslu, úsilí a přínosů užšího partnerství mezi EU a Kosovem;
11. vítá, že Kosovo snížilo administrativní zátěž zjednodušením postupů na základě provádění příslušného programu na období 2022–2027; konstatuje, že byl vytvořen strategický rámec pro veřejnou správu, není však účinně prováděn; vyjadřuje politování nad tím, že prodlevy v reformě veřejné správy způsobily, že řízení finančních prostředků EU je nespolehlivé, a že odpovědnost ve veřejném sektoru je nedostatečná; vyzývá Kosovo, aby změnilo a přijalo zákon o úředních osobách a zákon o nezávislé radě pro dohled nad státní službou, a tak zlepšilo veřejnou správu a systém státní služby založený na výsledcích;
12. vyjadřuje politování nad tím, že rozhodnutí kosovského Ústavního soudu o zákonu o platech, který sjednocuje současný systém odměňování úředních osob, dosud není funkční; vyzývá kosovskou vládu, aby revidovala právní předpisy o správě veřejných financí tak, aby odpovídaly mezinárodním standardům, a aby do revidovaných právních předpisů začlenila metodiku veřejných investic;

Demokracie a právní stát

13. vítá významný a pozitivní pokrok při řešení velké části dlouhodobých

doporučení volební pozorovatelské mise EU a při předkládání konsensuálního zákona o všeobecných volbách; konstatuje, že tento zákon poskytuje odpovídající základ pro konání demokratických voleb v souladu s mezinárodními a regionálními normami; konstatuje, že na pozvání kosovského prezidenta vyslala Evropská unie volební pozorovatelskou misi EU, včetně delegace pozorovatelů z řad poslanců Evropského parlamentu, ke sledování parlamentních voleb, které se konaly v Kosovu dne 9. února 2025; vítá závěry volební pozorovatelské mise EU, které potvrdily, že dne 9. února 2025 proběhly pokojné, svobodné a spravedlivé volby za účasti všech komunit v Kosovu; vyjadřuje politování nad vyhrocenou rétorikou politických stran během kampaně; bere na vědomí technické problémy, které se vyskytly při sčítání hlasů, a vyzývá kosovské orgány, aby intenzivněji usilovaly o lepší organizaci příštích voleb; konstatuje, že navzdory mnoha kandidátním listinám kosovských Srbů chyběl v parlamentních volbách v rámci srbského společenství v Kosovu skutečný politický pluralismus; je znepokojen zprávami o neustálém nátlaku na voliče ze strany srbské komunity, který vyvíjí Bělehrad; odsuzuje opakované vměšování zvláštního vyslance USA Richarda Grenella do volební kampaně;

14. se znepokojením si všímá patové situace, kterou způsobila roztržitost politické reprezentace a skutečnost, že se po parlamentních volbách konaných dne 9. února 2025 dosud nepodařilo zvolit předsedu parlamentu, takže není možné sestavit vládu a zpožďuje se projednávání několika rozpočtových návrhů; vybízí politické strany, aby tuto patovou situaci co nejdříve ve vzájemné spolupráci překonaly;
15. se znepokojením konstatuje, že zákon o komunálních volbách a zákon o všeobecných volbách stále nebyly provedeny ani harmonizovány se zákonem o rovnosti žen a mužů, který vyžaduje rovné zastoupení žen a mužů (50 %); lituje, že ženy jsou stále nedostatečně zastoupeny;
16. vítá přijetí zákona o zvláštním státním zastupitelství a pokrok v rozhodování případů korupce; oceňuje aktivní činnost zvláštního státního zastupitelství při řešení sedmi případů válečných zločinů; vyzývá k dalšímu vyjasnění rozdělení pravomocí mezi zvláštním státním zastupitelstvím a základním státním zastupitelstvím ve vyšetřování a stíhání; vyzývá Kosovo, aby pokračovalo v posilování zvláštního státního zastupitelství tím, že zvýší jeho kapacity pro vyšetřování a stíhání závažných případů organizované trestné činnosti; vyzývá policii a zvláštní státní zastupitelství, aby úzce spolupracovaly a vypracovaly strategie pro účinnější vedení vyšetřování s jasným rozdělením odpovědnosti;
17. bere na vědomí pokrok v hodnocení Kosova v indexu vnímání korupce, neboť si od loňského roku polepšilo o 10 míst, což považuje za pozitivní vývoj a uznává, že to lze přičíst jak poklesu počtu bodů jiných zemí, tak především přijetí kvalitních právních předpisů;

zdůrazňuje, že získání důvěry občanů vyžaduje nejen legislativní reformy, ale také viditelné výsledky při vyšetřování, stíhání a usvědčování případů korupce na všech úrovních; vyjadřuje politování, že Kosovo od roku 2019 postrádá protikorupční strategii, a vyzývá k většímu úsilí o její přednostní dokončení; opakuje, že k dosažení dobrých výsledků v boji proti korupci na vysoké úrovni je nezbytné silné politické odhodlání; opakuje, že k dosažení dobrých výsledků v boji proti korupci na vysoké úrovni je nezbytné silné politické odhodlání;

18. vyjadřuje vážné znepokojení nad systémovými slabinami kosovského soudnictví, zejména pokud jde o nezávislost systému soudnictví a respektování dělby moci; znovu vyjadřuje znepokojení nad průtahy v soudních řízeních a neustálou kritikou soudních rozhodnutí v jednotlivých případech ze strany vládních úředníků; vítá skutečnost, že v prosinci 2024 předložila vláda Benátské komisi návrh právního předpisu o reformách soudnictví a že Benátská komise vydala dne 18. března 2025 první stanovisko; vyzývá Kosovo, aby zajistilo, že právní předpisy upravující integritu a odpovědnost soudnictví budou v souladu s evropskými normami a doporučeními Benátské komise; vyzývá vládu Kosova, aby pro soudní systém vyčlenila odpovídající rozpočtové prostředky; vítá zřízení Obchodního soudu, pokrok při přijímání nových soudců a státních zástupců na základě na výsledcích založeného a transparentního procesu a celkové zvýšení transparentnosti;
19. vítá účast kosovských Srbů v parlamentních volbách a vybízí jejich zvolené zástupce, aby se aktivně zapojili do kosovského legislativního rámce a podpořili tak evropskou budoucnost Kosova; vyjadřuje však politování nad bojkotem komunálních voleb v dubnu 2023 stranami zastupujícími kosovské Srby a nad odchodem kosovských Srbů z kosovských institucí; vyjadřuje znepokojení nad vměšováním Srbska do parlamentních voleb prostřednictvím politické strany Srpska Lista;
20. vítá provedení rozsudku Ústavního soudu z roku 2016 ve věci vlastnictví pozemků kláštera Visoki Dečani/Deçani tím, že byl klášter v březnu 2024 zapsán jako vlastník;
21. vítá stálý nárůst počtu rozsudků v souvislosti s organizovanou trestnou činností a skutečnost, že právní rámec pro boj proti organizované trestné činnosti je v souladu s *acquis* EU; zdůrazňuje, že je třeba, aby státní zastupitelství a policie posílily svůj společný postup proti zločineckým skupinám a sítím; vyjadřuje znepokojení nad bezpečnostními problémy na severu Kosova, zejména po útoku v Banjské/Banjskë v září 2023, který si vyžádal značné policejní zdroje; zdůrazňuje, že je třeba prohloubit spolupráci v oblasti boje proti obchodu s drogami; vyzývá k zajištění většího souladu v boji proti terorismu;

22. vítá přijetí strategie a akčního plánu pro kontrolu ručních palných a lehkých zbraní a výbušnin, jakož i vysokou úroveň dodržování pravidel protokolu OSN o palných zbraních;
23. je nadále znepokojen pomalým prováděním strategie a akčního plánu v oblasti právního státu;
24. znovu stvrzuje svůj závazek zachovat a posílit spolupráci s kosovským Národním shromážděním a jeho poslanci při podpoře demokratických procesů souvisejících s evropskou cestou Kosova prostřednictvím stávajících nástrojů a iniciativ Parlamentu na podporu demokracie; je přesvědčen, že po demokratických volbách konaných 9. února 2025 je možné toto partnerství oživit a dále upevňovat; podporuje aktivní zapojení a spolupráci všech zvolených členů nově ustanoveného kosovského Národního shromáždění;
25. odsuzuje závažné bezpečnostní incidenty na severu Kosova na konci listopadu 2024, z nichž k nejzávažnějšímu došlo u obce Vragë v Zubin Potoku, kde výbušná zařízení poškodila kritickou infrastrukturu, neboť byla zacílena na hlavní kanál systému Ibër Lepenc; vyjadřuje podporu kosovským institucím při vyšetřování těchto trestných činů v zájmu toho, aby byli pachatelé postaveni před soud;
26. oceňuje práci mise EULEX, která kosovským orgánům pomáhá při zřizování udržitelných a nezávislých institucí právního státu;

Základní svobody a lidská práva

27. konstatuje, že Kosovo má nezbytné institucionální uspořádání pro prosazování a ochranu lidských práv; vítá přijetí Strategie na ochranu a prosazování práv komunit; zdůrazňuje však, že ochrana lidských práv je kvůli nedostatečnému provádění právních předpisů, chybějící politické vůli a omezeným lidským a finančním zdrojům stále slabá, a vyzývá k zavedení posílených mechanismů prosazování a odpovědnosti;
28. uznává, že kosovská ústava je velmi progresivní, pokud jde o práva menšin; v této souvislosti s politováním konstatuje, že dosud nebyla projednána petice, kterou podepsalo téměř 500 lidí, kteří se historicky sami označují za Bulhary, jež byla zaregistrována v kosovském parlamentu v lednu 2023, a doporučuje, aby tato práva byla zakotvena v právních předpisech a zajištěna v praxi; vyzývá Kosovo, aby zajistilo, že všechny menšiny uznané podle zákona o ochraně práv menšin a příslušníci jejich komunit budou plně začleněni do ústavy země; vyzývá orgány Kosova, aby více usilovaly o ochranu práv všech menšin, včetně národnostních společenství a zvláště zranitelných národnostních společenství, a zajistily jim rovné příležitosti a odpovídající zastoupení v politickém a kulturním životě, ve veřejných sdělovacích prostředcích, ve veřejné správě a v soudnictví a také zabránily jejich asimilaci a podporovaly jejich

integraci do kosovské společnosti a posílily aktivity při odstraňování sociálních a ekonomických problémů těchto národnostních menšin;

29. vítá navýšení finančních prostředků na azylové domy pro oběti domácího násilí a obchodování s lidmi; konstatuje, že domácí násilí zůstává nejrozšířenější formou genderově podmíněného násilí; vyjadřuje znepokojení nad tím, že systém stále nezajišťuje skutečnou prevenci domácího násilí;
30. vyjadřuje politování nad tím, že návrh kosovského občanského zákoníku dosud nebyl přijat; zdůrazňuje, že návrh občanského zákoníku se zabývá několika důležitými otázkami souvisejícími s genderovou rovností coby základní hodnotou EU, mimo jiné umožňuje rovný podíl žen a mužů na společném jmění manželů; zdůrazňuje, že je důležité zajistit v občanském zákoníku práva všech lidí v Kosovu, aby byla dodržována ústavní práva a příležitosti pro komunitu LGBTIQ osob; vyjadřuje znepokojení nad tím, že ženy stále nejsou dostatečně zastoupeny ve vysokých politických funkcích, zejména v oblasti bezpečnosti a dialogu, a zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí zapojit je do procesů nastolení míru a usmíření v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 1325 o ženách, míru a bezpečnosti; vyzývá k většímu úsilí o zlepšení postavení žen ve společnosti;
31. konstatuje, že vězeňský systém se v zásadě řídí standardními minimálními pravidly OSN, a vyzývá k lepší ochraně práv vězňů, zejména žen, menšin a duševně nemocných vězňů; je i nadále znepokojen tím, že vůči ženám a LGBTIQ osobám přetrvávají diskriminační formulace, a vyzývá orgány, aby vytvořily a prováděly národní strategii pro rovnost žen a mužů v oblastech výzkumu, jako je věda, technologie, inženýrství a matematika; oceňuje účast žen na kvalitních programech odborné přípravy v oblasti podnikání a řízení, jakož i v oblastech souvisejících s informačními a komunikačními technologiemi, kterou umožňují finanční prostředky z předvstupní pomoci; lituje, že ženy z menšinových skupin, zejména z romské, ašálské a egyptské komunity, čelí mnoha formám diskriminace, zejména v oblasti vzdělávání, zaměstnání a přístupu ke zdravotní péči; vyjadřuje znepokojení nad tím, že v ústřední správě nejsou náležitě zastoupeny menšinové komunity a že počet žen ve vedoucích funkcích je nízký;
32. lituje, že dosud nebyla přijata Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením; vyjadřuje znepokojení nad nedostatečným sladěním kosovských právních předpisů s *acquis* EU v oblasti práv osob se zdravotním postižením, které čelí diskriminaci a překážkám v přístupu k sociálním službám;
33. vítá trvale se zlepšující hodnocení Kosova v indexu liberální demokracie a indexu volební demokracie v roce 2024, který vypracoval institut Varieties of Democracy, jenž měří právní stát,

system brzd a protivah, občanské svobody a svobodné a spravedlivé volby;

34. bere na vědomí pluralitní mediální prostředí v Kosovu a očekává rozhodnutí Ústavního soudu o hlavním zákonu o sdělovacích prostředcích a zdůrazňuje úlohu Nezávislé komise pro sdělovací prostředky, jejíž nezávislost při rozhodování je třeba důsledně zajistit a rovněž obnovit její plné fungování; vyjadřuje však politování nad oslabením svobody médií v Kosovu, o čemž svědčí jeho propad z 56. na 75. místo ve světovém indexu svobody tisku v roce 2024; znovu zdůrazňuje, že pluralita a transparentnost sdělovacích prostředků jsou předpokladem pro vstup do EU; vyzývá k větší transparentnosti vlastnictví sdělovacích prostředků a jejich financování s cílem posílit nezávislost a pluralitu sdělovacích prostředků; zdůrazňuje, že je třeba přijmout důrazná opatření na ochranu novinářů před obtěžováním a zastrašováním a zajistit nezávislost regulačních orgánů pro sdělovací prostředky; bere na vědomí obavy občanské společnosti ohledně údajně politicky motivované volby předsedy Nezávislé komise pro sdělovací prostředky; naléhavě vyzývá kosovské orgány, aby dále revidovaly zákon o Nezávislé komisi pro sdělovací prostředky a zahrnuly do něj doporučení Rady Evropy, a sladily tak vnitrostátní právo s normami a postupy EU; doporučuje zvýšit podporu nezávislých sdělovacích prostředků a organizací pro ověřování faktů v Kosovu a uznává jejich rozhodující úlohu v boji proti dezinformacím a při poskytování přesných informací veřejnosti; vyzývá EU, aby těmto subjektům poskytla technickou a finanční pomoc; vybízí kosovské orgány, aby požádaly o uzpůsobené mise odborníků v oblasti technické pomoci a výměny informací; vyzývá k přijetí zákona o rozhlasu a televizi a zákona o ochraně novinářských zdrojů;
35. vyjadřuje znepokojení nad nedávným kybernetickým útokem zaměřeným na digitální infrastrukturu Kosova; naléhavě vyzývá kosovskou vládu, aby posílila své kapacity v boji proti zahraničnímu vměšování a dezinformacím, zejména těm, které pocházejí ze srbských nacionalistických zdrojů a z Ruska, jejichž cílem je destabilizovat region a podkopat evropskou integraci západního Balkánu, a to tím, že vypracuje komplexní strategie, které budou zahrnovat kampaně ke zvýšení informovanosti veřejnosti, boj proti dezinformacím, které podkopávají účast žen na veřejném životě v Kosovu, posílení kybernetické bezpečnosti a související infrastruktury a podporu spolupráce s mezinárodními partnery, zejména s Evropskou unií, aby bylo možné chránit svou digitální ekonomiku, veřejné služby a národní bezpečnost, a řešit dezinformační kampaně a hybridní hrozby, jejichž cílem je destabilizovat zemi a oslabit její evropskou perspektivu; podporuje začlenění programů mediální gramotnosti do kosovských vzdělávacích osnov, aby občané nabyli schopností potřebných k rozpoznávání a potírání dezinformací;

36. oceňuje, že Kosovo poskytlo útočiště a azyl novinářům z Ukrajiny a Afghánistánu;
37. vyjadřuje vážné znepokojení nad výrazným nárůstem útoků na novináře a strategických soudních řízení proti účasti veřejnosti, mimo jiné ze strany vládních úředníků; vyzývá orgány, aby pokročily v přípravě právních předpisů namířených proti strategickým soudním řízením proti účasti veřejnosti v souladu s novou směrnicí (EU) 2024/1069¹; vyzývá Kosovo, aby aktivně usilovalo o zabezpečení toho, aby novináři mohli vykonávat svou práci, a zajištění úplné svobody sdělovacích prostředků v jejich nezávislém působení; zdůrazňuje, že je třeba zastavit všechny formy násilí;
38. vítá pulsující a konstruktivní kosovskou občanskou společnost, která hraje v reformním procesu velmi důležitou a pozitivní roli; vybízí vládu Kosova, aby posílila spolupráci s občanskou společností, zejména také s organizacemi prosazujícími práva žen, v oblasti rozhodování a aby více využívala Radu vlády pro spolupráci s občanskou společností k budování vztahů založených na spolupráci a ke skutečnému zapojení občanské společnosti do transparentního legislativního procesu již od rané fáze; zdůrazňuje, že je důležité zvýšit odpovědnost a transparentnost, pokud jde o veřejné financování organizací občanské společnosti; zdůrazňuje, že občanská společnost má zásadní význam pro podporu demokracie a pluralismu a pro dobrou správu věcí veřejných a sociální pokrok;
39. vyjadřuje politování nad tím, že chybí jasný plán zapojení kosovských Srbů žijících na severu země a že iniciativy pro zapojení srbské komunity do politických, sociálních a hospodářských struktur Kosova jsou stále velmi omezené; znovu vyzývá k výraznému zlepšení vnitřního dialogu a skutečné a přímé spolupráci s nezávislými organizacemi občanské společnosti kosovských Srbů, zejména na severu, s cílem budovat důvěru, usnadnit každodenní život kosovských Srbů a úspěšně je integrovat;

Usmíření a dobré sousedské vztahy

40. oceňuje zapojení Kosova do řady iniciativ v oblasti regionální spolupráce a vybízí jej, aby zvýšilo své úsilí o usmíření a snažilo se o vyřešení sporů z minulosti; chválí Kosovo za jeho konstruktivní přístup a aktivní zapojení do regionální spolupráce a usnadnění obchodu, které vedlo k odblokování Středoevropské dohody o volném obchodu;

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1069 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně osob zapojených do účasti veřejnosti před zjevně neopodstatněnými žalobními návrhy nebo zneužívajícími soudními řízeními („strategická soudní řízení proti účasti veřejnosti“) (Úř. věst. L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj>).

41. vyzývá Srbsko, aby otevřelo všechny válečné archivy a umožnilo přístup ke spisům bývalé Jugoslávské tajné služby (UDBA) a Jugoslávské lidové armády (KOS) a zajistilo na požádání jejich návrat příslušným vládám; zdůrazňuje, že s cílem vyšetřit zločiny z komunistické éry a posílit demokracii, odpovědnost a instituce na západním Balkáně je třeba otevřít tyto archivy v celém regionu;
42. znovu vyjadřuje svou plnou podporu dialogu, který zprostředkovává EU, a vítá jmenování Petera Sørensenena zvláštním zástupcem EU pro dialog mezi Bělehradem a Prištinou;
43. připomíná, že důležitým předpokladem dosažení komplexní právně závazné dohody o normalizaci, založené na vzájemném uznání a v souladu s mezinárodním právem, je konstruktivní zapojení kosovských i srbských orgánů; vyzývá jak Kosovo, tak Srbsko, aby provedly bruselskou i ochridskou dohodu, včetně vytvoření sdružení/společenství obcí se srbskou většinou; a k tomu, aby Srbsko přestalo bránit členství Kosova v regionálních i mezinárodních organizacích a aby se vyvarovaly jednostranných kroků, které by mohly ohrozit dialog;
44. očekává, že Kosovo a Srbsko budou plně spolupracovat a přijmou veškerá nezbytná opatření s cílem zadržet pachatele teroristického útoku z Banjanska z roku 2023 a urychleně je postavit před soud; vyjadřuje politování nad tím, že Srbsko dosud nestíhá viníky, zejména Milana Radoičiće, místopředsedu strany Srpska Lista; opakuje, že pachatele teroristického útoku v Zubin Potoku musí být rovněž pohnáni k odpovědnosti a musí být neprodleně postaveni před soud;
45. vyzývá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Komisi, aby se aktivněji zapojily do vedení dialogu; vyzývá k posílení úlohy Evropského parlamentu při usnadňování dialogu v rámci pravidelných schůzí smíšeného parlamentního shromáždění;
46. odsuzuje veškeré kroky, které ohrožují stabilitu a proces usmíření, včetně napětí na severu Kosova, provokací ze strany srbských skupin podporovaných státem a nelegálních ozbrojených formací, a naléhavě vyzývá Evropskou unii, aby zaujala důraznější postoj proti vnějšímu vměšování do vnitřních záležitostí Kosova; zdůrazňuje, že obě strany musí plně provádět všechny dosažené dohody a vyvarovat se jednostranných kroků, které by mohly vést k eskalaci napětí; vyzývá kosovskou policii, aby zajistila úplné dodržování všech požadavků právního státu a lidských práv a aby zaručila, že na severu Kosova budou nasazeny mnohonárodnostní a inkluzivní policejní síly, které budou zcela splňovat zákonné požadavky; připomíná společnou odpovědnost všech politických zástupců a všech komunit Kosova za udržení míru, bezpečnosti a právního státu;
47. vítá, že byla v prosinci 2024 založena společná komise pro

pohřešované osoby a vyzývá k rychlému pokroku v provádění politického prohlášení o pohřešovaných osobách z května 2023; vyzývá Kosovo i Srbsko, aby se zdržely politizace této humanitární otázky a aby zintenzivnily své úsilí při provádění tohoto prohlášení v rámci dialogu mezi Bělehradem a Prištinou a aby navázaly spolupráci mezi Kosovem a Srbskem;

48. vítá nedávné dohody v rámci berlínského procesu;
49. vítá rozhodnutí Kosova zrušit omezení vstupu srbských konečných výrobků na hraničním přechodu Merdare;
50. vítá přítomnost jednotek KFOR a jejich úlohu při budování a udržování bezpečného prostředí a při rozvoji stabilního a mírového Kosova na cestě směrem k euroatlantické integraci; připomíná význam mise pro pokračující rozvoj kosovských bezpečnostních sil prostřednictvím poskytování poradenství, odborné přípravy a budování kapacit;

Sociálně-ekonomické reformy

51. vítá aktivní zapojení Kosova do provádění nového plánu růstu pro západní Balkán, jehož cílem je prohloubit reformy související s EU a snížit socioekonomické rozdíly mezi členskými státy EU a zeměmi západního Balkánu; vítá přijetí kosovského programu reforem a připomíná, že aby Kosovo (stejně jako Srbsko) získalo přístup ke zdrojům, musí prokázat ambicióznější závazek k dialogu, který zprostředkovává EU;
52. vítá pokrok, kterého Kosovo dosáhlo v rozvoji fungujícího tržního hospodářství, a vyzývá Kosovo, aby provedlo nezbytné strukturální reformy k řešení fiskálních problémů a současně zajistilo odpovídající ochranu na trhu práce, spravedlivé odměny za práci a lepší pracovní podmínky v souladu s právními předpisy EU;
53. opětovně žádá Komisi, aby vypracovala regionální strategii, která by řešila přetrvávající nezaměstnanost mladých lidí a odliv mozků tím, že by se zaměřila na problémy vyplývající z nesouladu vzdělávacího systému a dovedností potřebných na pracovním trhu, zlepšila by kvalitu výuky a zajistila by dostatečné prostředky pro aktivní opatření na trhu práce a programy odborného vzdělání i odpovídající služby zařízení pro péči o děti a předškolní výchovu;
54. vítá skutečnost, že kosovské právní předpisy proti kyberkriminalitě jsou v zásadě v souladu s *acquis* EU; konstatuje, že v oblasti digitální transformace veřejných služeb dosáhlo Kosovo jen omezeného pokroku; zdůrazňuje, že je třeba, aby tato transformace proběhla v souladu s právními předpisy EU v oblasti digitálních technologií i s potřebami jeho obyvatel, konkrétně s evropským kodexem pro elektronické komunikace, směrnici EU o bezpečnosti sítí a informací

2 (NIS2)¹, souborem opatření EU pro kybernetickou bezpečnost sítí 5G a nařízením o digitálních službách² a nařízením o digitálních trzích³; konstatuje, že kosovské hospodářství je i nadále vysoce závislé na dovozu, a zdůrazňuje, že je zapotřebí hospodářské diverzifikace, aby se zvýšila konkurenceschopnost a udržitelnost, zejména v souvislosti s hlubší integrací na trhy EU;

55. vyjadřuje politování nad tím, že návrh zákona o učebnicích předložený v roce 2022 stále čeká na konečné přijetí kosovským Národním shromážděním; vyzývá Kosovo, aby dokončilo provádění nového rámce pro školní osnovy pro základní vzdělávání, dokončilo revizi současných učebnic a poskytlo učitelům udržitelnou odbornou přípravu a systematicky uplatňovalo mechanismy zajišťování kvality na všech úrovních vzdělávání;
56. naléhavě vyzývá Kosovo, aby zajistilo lepší přístup ke kvalitním službám zdravotní péče; konstatuje, že výdaje na zdravotní péči zůstávají druhé nejnížší v regionu, a vyzývá ke komplexní reformě zdravotnictví, která by řešila potřeby všech občanů, zejména ve venkovských oblastech a oblastech s nedostatečnou obslužností;
57. se znepokojením konstatuje, že přístup k sociálním službám, zejména zranitelných skupin, se zhoršil po zrušení ministerstva práce a sociálního zabezpečení vládou, k čemuž došlo bez transparentních konzultací s občanskou společností a dalšími zúčastněnými stranami a které přispělo ke značnému zmatku; vyzývá k lepšímu sestavování rozpočtu založenému na faktech, které zlepší sociální služby, zejména pro oběti genderově podmíněného násilí, v souladu s novým právním rámcem;
58. vyzývá Kosovo, aby zajistilo rovné a nediskriminační státní vzdělávání v menšinových jazycích;
59. opakuje, že je třeba oslovit mladé lidi z obcí se srbskou většinou

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii a o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2) (Úř. věst. L 333, 27.12.2022, s. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách) (Úř. věst. L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1925 ze dne 14. září 2022 o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví a o změně směrnic (EU) 2019/1937 a (EU) 2020/1828 (nařízení o digitálních trzích) (Úř. věst. L 265, 12.10.2022, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj>).

a začlenit je do sociálně-ekonomických struktur země;

Energetika, životní prostředí, udržitelný rozvoj a propojení

60. konstatuje, že Kosovo dosáhlo určitého pokroku v oblasti bezpečnosti dodávek energie, ale je i nadále do značné míry závislé na zastaralých elektrárnách, které silně znečišťují životní prostředí a představují vážná zdravotní a environmentální rizika; konstatuje, že Kosovo musí zajistit časově efektivní provádění svého energetického programu na období 2022–2025, aby splnilo své ambiciózní cíle a snížilo svou závislost na fosilních palivech; vyzývá EU, aby zintenzivnila a upřednostnila své úsilí pomoci Kosovu odstranit problémy se znečištěním ovzduší; konstatuje, že energetická strategie Kosova nepodporuje výstavbu vodních elektráren kvůli jejich škodlivému dopadu na životní prostředí, zejména s ohledem na nedostatek vody v zemi;
61. zdůrazňuje potřebu komplexního rozvoje infrastruktury v Kosovu, který by usnadnil snížit emise z veřejné dopravy a rozšířit elektrifikovanou dopravu; zdůrazňuje, že prioritou musí zůstat zlepšení dostupnosti a zajištění kompatibility s dopravní sítí EU;
62. vítá dohodu přijatou na summitu v Tiraně o snížení cen za roaming; vyzývá v této souvislosti příslušné orgány, soukromé subjekty a všechny zúčastněné strany, aby usnadnily dosažení dohodnutých cílů, jimiž je výrazné snížení roamingových poplatků za data a další snížení vedoucí k cenám blízkým domácím cenám mezi zeměmi západního Balkánu a EU do roku 2027; vítá vstup první fáze provádění plánu pro roaming mezi západním Balkánem a EU v platnost;
63. naléhavě vyzývá Kosovo, aby zlepšilo dodržování emisních stropů, zlepšilo začlenění environmentálních hledisek do odvětvových politik a přijalo nezbytná opatření pro kontrolu znečištění ovzduší a kontaminace půdy a vody a nakládání s odpady v souladu s unijními a mezinárodními normami a závazky; naléhavě vyzývá Kosovo, aby zlepšilo komplexní posuzování vlivů na životní prostředí a začlenilo opatření pro zajištění udržitelnosti do plánování infrastruktury; vyzývá Kosovo, aby v zemi rozšířilo chráněné oblasti a zlepšilo nástroje a opatření na jejich ochranu s cílem chránit biologickou rozmanitost, včetně hlavních stanovišť kriticky ohroženého balkánského rysa; vybízí Kosovo, aby zintenzivnilo a urychlilo spolupráci se sousedními zeměmi při vyhlášení přeshraničních chráněných oblastí a vypracovávání ucelených přeshraničních plánů řízení.

◦

◦ ◦

64. pověřuje svou předsedkyni, aby toto usnesení předala předsedovi

Evropské rady, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké
představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku
a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států
a prezidentovi, vládě a Národnímu shromáždění Kosova.